

Archívumunk kincsei

Hazánk történetében az 1921-es esztendő második fele szintén számos olyan eseményt és fordulatot hozott, amelyek ágazatunkat is jelentősen érintették, így azok az Erdészeti Lapok hasábjain is közlésre kerültek. Kétségtelenül a legfontosabb történes a második ágfalvi csata volt melyben „Machatsek Gyula [és Szechányi Elemér] a baza védelmében 1921. szeptember 8-án az ágfalvi ütközetben hősi halált halt. Emléke örök időkre a mienk.”¹

Ezen önfeláldozás tette lehetővé a későbbi népszavazási kiírást melynek eredményeként végül Sopron és környéke nem került elszakításra a már így is meggyötört országtól. Fenti eseményekhez kapcsolódó jubileumi megemlékezések, programok, nyomtatványok és könyvek 2021. őszén kerültek megrendezésre, illetve kiadásra Sopronban. Kiemelendő dr. ifj. Sarkady Sándor szerepvállalása illetve a hallgatóság részéről a Bursch Egylet, a Fröccsöntő Sasok és a Selmeczi Társaság közreműködése.

1921. júliusi lapszámban „A bányászati és erdészeti főiskola két-téválása” címmel pro (főként) és kontra érveket vesz számba az írás a két képzés szétválasztásának szükségességéről. „Amidőn ezúttal maga a bányászati tanári kar kívánt a József-műegyetemhez csatlakozni, ez a mozgalom Kaán Károly b. államtitkár és illetőleg a földművelésügyi minisztérium részéről nemcsak ellenkezésre nem talált, hanem helyesléssel fogadtatott. [...] Értjük ez alatt főként a két minisztériumnak való alárendeltségből származó, minden csekély ügyben is hosszas tárgyalásokat szülő, minden haladást bénító nehézségeket.”

¹ Ostenburg-Moravek Gyula későbbi bejegyzése Machatsek leckekönyvébe „záradékul”. (Soproni Egyetem Központi Könyvtára és Levéltára)

² Hibás a keresztnév megnevezése. Magyar részről elesett még Pehm Ferenc és Baracsi László, valamint osztrák oldalról ismert áldozat Arnold Mosch. Temetésükre 1921. szeptember 10-én került sor. Machatsek Gyula az Ó-Szentmihály, míg Szechányi Elemér és Arnold Mosch egymáshoz közel az Új-Szentmihály temetőben nyugszanak.

Hallgatók által felülnyomott képeslap

Szeptember hónapban a lap beszámol a nyugati határszélen dúló harcokról és a bizonytalan soproni jövőről: „A magyar nemzet sorsának azonban kü-

Soproni népszavazási cédula

lönös tragikuma, hogy öröme nem lehet zavartalan. Kegyetlen ellenségeink gondoskodtak róla, hogy a Baranya visszatérte feletti örömiünket ellensúlyozza az a keserűség, amelyet Sopron és Vas megyék jelentősen részeinek Ausztriához való átcsatolása bennünk támaszt. Mély fájdalommal és aggodalommal kísérjük jelenleg a nyugati fejleményeket, amelyek ha kedvezőtlenül alakulnak, ismét jelentősen erdőterületektől fosztják meg Magyarországot s újból hontalanná tesszik a Sopronba menekült bányászati és erdészeti főiskolát! Az újabb területvesztés miatti keserűség tudvalevően az átcsatolandó területeken harcokhoz veze-

tett, amelyeknek, sajnos, két főiskolai hallgató, Machatsek Győző erdőmérnök-hallgató és Szecsányi Elemér bányamérnök-hallgató már áldozatul esett. Ifjú reményteljes életüket megaláztott hazájukért áldozták föl. Áldott legyen emlékezetük mindörökre!”

Emléküket Sopronban elsősorban a botanikus kerti Örtüzek emlékmű, Haich Erzsébet szoborcsoportja (Szent István karolja át a két egyenruhás hallgatót – Szent István-templom), valamint az egyetemi kollégiumok nevei őrzik.

Fenti eseményeket és azok előzményeit természetesen az országos napilapok is követték részletes, napi tudósításokkal, ahogy beszámoltak az október 23-i budaörsi ütközetről is. Utóbbi történetéről az Erdészeti Lapokban viszont nem találni korabeli említést.

Meg kell még említenünk a decemberi lapszámban közölt *vizeki báró Tallián Béla*, az OEE egykori elnökének gyászjelentését.

„A régi Magyarország jellegzetes alakja volt: kéréletlenül szigorú és pontos a közszolgálat terén, kitűnő gazda a maga portáján, de igazságos és méltányos embertársai iránt, nemes ember a szó legjobb értelmében, külső megjelenésében és belső világában.”

Részletes életútját a múlt havi lapszámban olvashattuk.

Továbbá érdeklődésre tarthat számot *Kaán Károly Szálatóvágásos gazdaság lomberdőkben* című munkája is. „Azok az eljárások, amelyek fenyves-gazdaságokban jó eredményre vezetnek, lombos és főleg tölgyerdőgazdaságban czéltalanok, sőt nem egy esetben károsak.”

Az 1922. januári lapszámban pedig a soproni népszavazás eredményét találjuk, röviden: „Az erdészeti főis-

kola sorsa Sopron város sorsával együtt egyelőre eldőlt. A főiskola megkímélődött attól a szomorú kényszerűségtől, hogy ismét vándorbohoz, nyúljon. Úgy értesülünk, hogy a főiskola részére a honvédelmi miniszter átengedte a soproni reáliskola szép és nagy épületét, amely igen kiterjedt parkban fekszik. A jobb elhelyezés mindenesetre hozzá fog járulni az oktatási viszonyok fokozatos javulásához. A közelmúlt zavaros viszonyai ebben a tekintetben természetesen hátrányosak voltak.”

Referálta: **Kiss Csaba** elnök, OEE Erdészettörténeti Szakosztály